

У ЛЬВОВІ ШЕ ВОЮЮТЬ...

Як повідомляє УНІАН, 9 травня у Львові, після офіційних заходів з нагоди відзначення 66-ї річниці Перемоги, у районі меморіального комплексу «Пагорб слави» і Марсового поля відбулися сутички між представниками патріотичних сил і особами, що святкували День перемоги - представниками партій КПУ, «Родина», «Русское единство» і ветеранами.

За даними ВО «Свобода», під час сутичок у Львові було затримано п'ять активістів і прихильників парт-організації ВО «Свобода». Крім того, до лікарні потрапили двоє її членів. Одному, 1983 р. н., прострелили ногу, іншому, 1988 р. н., міліцейським кийком було розбито голову, лікарі діагностували в нього струс мозку.

Також під час сутичок постраждав голова фракції ВО «Свобода» у Львівській міській раді Руслан Кошулинський і двоє журналістів центральних ЗМІ, однак вони за медичною допомогою не зверталися.

Крім того, під час згаданих заходів у Львові постраждав голова Тернопільської обласної ради Олексій Кайда, який приїхав на святкування Дня Львова і коли побачив, що коїться біля пагорба Слави, намагався захистити людей, яких били.

Водночас у Львівській міській організації Партії регіонів теж повідомили про двох постраждалих партійців.

* * *

ДОРУЧЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ Щодо створення робочої групи для вивчення подій 9 травня 2011 року у Львові під час святкування Дня Перемоги

В. ПШОНЦІ

Пропоную:

утворити із залученням представників Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України робочу групу для вивчення подій, що мали місце 9 травня 2011 року у м. Львові під час святкування Дня Перемоги, та надання правової оцінки виявленим фактам порушення прав і свобод людини;

ужити за результатами роботи зазначеної робочої групи заходів реагування відповідно до законодавства. Довповідно особисто.

Віктор ЯНУКОВИЧ.

<http://www.president.gov.ua/documents/13547.html>

(Розвиток теми на 4-5 стор.).

ПАМ'ЯТАЄМО Й ШАНУЄМО!

У Сімферополі пройшли урочисті заходи з нагоди святкування 66-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні над фашистськими загарбниками.

Відкриваючи урочистий мітинг з вітальними словами до ветеранів війни звернувся голова кримського уряду Василь Джарти. «Сьогодні великий день – День Перемоги. Ви, ветерани, – наша гордість, наша слава, наша історія. Ми схиляємо коліна й схиляємо голови перед вашою мужністю, героїзмом і беззавітною любов'ю до Батьківщини. Ніщо не забуте й ніхто не буде забутий», – відзначив Василь Джарти.

Голова Ради міністрів автономії особливо підкреслив, що перед кримським урядом стоїть завдання – створити всі умови для гідного життя ветеранів, які своєю працею й бойовими подвигами завоювали Перемогу для дітей, онуків і правнуків.

«Ми пам'ятаємо й шануємо всі подвиги наших батьків і дідів, що проливали кров у тилу ворога, на полі бою. Завдяки вам у нас – світле майбутнє. Ми прагнемо, щоб ви прожили життя гідно, відчуваючи нашу турботу. І ми все для цього будемо робити. Зі святом, дорогі ветерани», – сказав Василь Джарти, виступаючи на мітингу.

Глава кримського уряду від імені Президента України Віктора Януковича поздоровив голову Кримської республіканської ради ветеранів партизанів і підпільників Великої Вітчизняної війни Олександрю Андрееву з 90-річчям. Від імені Василя Джарти іменинниці – Олександрі Федорівні передали в подарунок пральну машину.

Керівники Ради міністрів Криму, кримського парламенту, ветерани, кримчани поклали квіти й вінки до пам'ятника «Танк Т-34» визволителям кримської столиці.

Святкові заходи продовжилися

урочистою ходою до меморіалу «Могила Невідомого солдата» у парку імені Гагаріна. Ліцеїсти Республіканського навчального закладу «Кримський інтернат-ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою» Міністерства освіти й науки Автономної Республіки Крим поклали гірлянди, військовослужбовці встановили вінки, а керівництво Криму поклало квіти до Могили Невідомого солдата. Учасники заходу вшанували хвилиною мовчання пам'ять військових, що впали в роки Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років. Представники Сімферопольської й Кримської Єпархії Української Православної церкви відслужили панахиду по загиблих у роки війни.

Після закінчення покладання вінків і квітів до меморіалу глава кримського уряду Василь Джарти разом з ветеранами почастивав солдатською кашею й підняв «фронтіві сто грамів» за День Перемоги.

(За повідомленням Головного управління інформаційної політики Ради міністрів АРК).

ЯНУКОВИЧ - ТАБАЧНИКУ:

«ТОБТО, ЧИ ВИ ВІДРВАЛИСЯ, ЧИ ВИ ВЗАГАЛІ НЕ КЕРУЄТЕ...»

стор. 2

ДО 140-РІЧЧЯ В. СТЕФАНІКА

«ЯК КОРОТКО, СИЛЬНО І СТРАШНО ПИШЕ ЦЯ ЛЮДИНА...»

стор. 6

ДУШІ КРИНИЦЯ

У КРИМУ ВІДЗНАЧИЛИ СВЯТО ХИДИРЛЕЗ

стор. 8

ТОЧКА ЗОРУ

ПРОВОКАЦІЯ 9 ТРАВНЯ В СВІТЛІ ПРОЕКТУ «РОЗКОЛ УКРАЇНИ»

Львівські події стали потужним імпульсом для антиукраїнської істерії... У проекті задіяний весь ланцюжок: кремлівські технологи - Банкова - Верховна Рада - Марков з Тягнибоком...

Коли-небудь хитрий підручник для вузьких фахівців з «конструювання настроїв» і «моделювання ситуацій» опише святкування 9 травня 2011 року в Львові як наочне і успішне застосування такої конструкції і моделювання. Ми вирішили не чекати, коли мине час і з'явиться такий підручник, а поділитися своїми спостереженнями і знаннями вже сьогодні. Журналісти через свою професію дивляться, читають і слухають інформацію професійно. Багато непомітних навіть обізнаному читачу і глядачу речі ми здатні зчитувати через досвід і занурення в професію. Тому ми хочемо, щоб люди, які не зв'язали в логічний ланцюг подій до і після 9 травня, змогли разом з нами зробити це і побачити цілісну картину. А саме: з яким цинізмом, за якою чітко продуманою схемою три політтехнологічні сервіси влади розколюють Україну.

(Продовження на 5-й стор.).

ЗІ СЛЮЗАМИ НА ОЧАХ...

Щороку менше і менше крокує в урочистих колонах 9 травня ветеранів Великої Вітчизняної війни. А останнім часом їм це взагалі не під силу – на перший план вийшов «другий» ешелон – «бійці» трудового фронту та офіцери запасу – у них теж багато нагород, але здебільшого ювілейних. «Настане час і ветеранів не залишиться взагалі», – зауважив Президент, вітаючи народ з Днем Перемоги і обіцяючи до 2015 року всіх інвалідів першої групи Великої Вітчизняної забезпечити житлом. Це коли наймолодшому з тих, хто вже зараз перебуває в критичному стані щодо здоров'я, буде 90 років. Не дотягнуть. Думаю, квартири теж одержуватимуть представники «другого» ешелону, зібравши необхідні медичні довідки.

І справа не в тім, що вони цього не заслуговують. Справа в тім, що свято «зі слюзами на очах» вже давно перетекло в такі самі будні і за життя ветеранів нікому буде висушити ці слюзи.

Важко сказати, щоб святкування Дня Перемоги в Сімферополі цього року вирізнялося в кращий бік. Обіцяний біля Верховної Ради мітинг виявився всього лише маленьким концертом воєнної пісні у виконанні декількох учасників. А хотілося б дійсно почути якесь вітальне слово на ознаку уваги з боку уряду. Адже імпровізовану сцену оточували люди з символікою партії влади. Навіть охоронці порядку були під її прапорами.

(Закінчення на 3-й стор.).

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України, Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця».

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта» «Будівничий УКРАЇНИ».

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА.

Газета зареєстрована Міністерством юстиції України.
Ресстраційне свідоцтво КВ № 12042-913ПР від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.
Редакція застерігає собі право скорочувати публікації і виправляти мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора - (0652) 51-13-24;
відділів - 51-13-25;
51-13-27.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й поверх, кімн. 13 - 15.
E-mail: wik@swit.crimea.com
Стопінка в Інтернеті: http://svitlytsia.crimea.ua

*Зам. ...
Наклад - ...*

Видавець - ДП Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України.
03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 498-23-63.
Р/р 37128003000584 в УДК у м. Києві МФО 820019 код ЄДРПОУ 16482679
E-mail: vidavnictvo@gmail.com

Передплата кампанія на видання ДП «Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України», в т. ч. і на тижневик «Кримська світлиця», здійснюється за наступними реквізитами: вул. Васильківська, 1, м. Київ, 03040, 2 поверх, 6 корпус. Відповідальна особа за передплату - Сидоренко Ірина.
Тел./факс (044) 498-23-64.

«ТОБТО, ЧИ ВИ ВІДІРВАЛИСЯ, ЧИ ВИ ВЗАГАЛІ НЕ КЕРУЄТЕ...»

Президент України Віктор Янукович доручив міністру освіти і науки, молоді і спорту України Дмитру Табачнику спільно з Генеральною прокуратурою розібратись, чи були порушення при закритті середніх шкіл в Україні. Як передає кореспондент УНІАН, про це глава держави сказав 12 травня на засіданні Керуючої ради Комітету з економічних реформ.

В.Янукович зауважив, що старт реформи в сфері середньої освіти був позитивним, оскільки було ухвалено рішення про створення освітніх округів, яке відкривало шлях для оптимізації мережі. Водночас, зауважив Президент, одразу з'явилась хвиля протестів проти закриття шкіл, а також з'явилися сигнали з ЗМІ, що під приводом реформ готують відчуження майна закритих закладів освіти. До речі, зауважив В.Янукович, це стосується і медичних закладів.

Президент зазначив, що призупинення чи закриття роботи шкіл торкнулось понад 4 тисяч учнів. «Чи всі такі рішення приймалися обгрунтовано? На основі аудиту мережі за критеріями і методичними рекомендаціями Міністерства освіти? Ми проведена роз'яснювальна робота з людьми?», - запитав Президент.

Він висловив переконання, що в цій сфері проводилась недостатня робота. «Однозначно хочу сказати - недостатньо. Тому я вимагаю, щоб профільний міністр із залученням генеральної прокуратури по кожному з випадків у 10-денний термін провели перевірку і доповіли», - сказав В.Янукович.

За його словами, якщо будуть виявлені зловживання, то винні відповідатимуть за чинним законодавством.

ГОЛОВА КРИМСЬКОГО УРЯДУ ПРОСИТЬ ЄС ВІДКРИТИ В КРИМУ СВОЇ ПРЕДСТАВНИЦТВА

Консульства і центри візової підтримки країн Євросоюзу можуть бути відкриті на території Автономної республіки Крим. Про це йшлося під час зустрічі у Брюсселі голови Ради Міністрів Криму Василя Джарти з єврокомісаром з питань розширення та політики сусідства Штефаном Фюле, передає кореспондент УКРІН-ФОРМУ.

«Територія Криму майже дорівнює території Бельгії, а до Києва, де сконцентровані дипломатичні установи, - ціла тисяча кілометрів. Прошу вас надати нам допомогу і підтримати наше звернення до країн ЄС щодо відкриття на території Криму консульських представництв і, якщо це можливо, центрів візової підтримки. Якщо вже Крим розглядається як пілотний регіон співробітництва України та ЄС, чому б не зробити такий крок? Для нас це дуже важливо», - сказав глава уряду Криму на зустрічі з єврокомісаром у Брюсселі, цитує його слова Головне управління інформполітики Радміну Криму.

В.Джарти додав, що відкриття консульств стане «серйозним позитивним сигналом» для ділових кіл Євросоюзу, що розглядають можливість інвестицій в економіку Криму. Ш.Фюле підтримав ініціативу кримської влади і

заявив, що порушити питання відкриття консульств на зустрічі з високим представником ЄС у закордонних справах та політиці Кетрін Ештон і керуючим директором по Росії, Східному сусідству і Західних Балканах у зовнішній службі Європейського Союзу Мирославом Лайчеком. «Окрім того, під час найближчого візиту в Україну я зустрінуся з послами країн ЄС у вашій країні, розповім їм про нашу співпрацю, про підписану сьогодні угоду, про рівень амбіційності ваших планів - і обов'язково сповіщу їх про вашу ініціативу. Для нас важливо, щоб слідом за розвитком відносин ЄС з Кримом розвивалися відносини ЄС з Україною загалом», - сказав європейський комісар з питань розширення та політики сусідства.

При цьому Президент висловив думку, що якщо б все робилось на належному рівні, то не було б такого збурення у суспільстві.

«З людьми треба по-людськи було говорити - роз'яснити, а сьогодні значна кількість людей ототожнює реформу із закриттям шкіл», - сказав В.Янукович.

Водночас, він підкреслив, що необхідно продовжувати роботу щодо оптимізації мережі середніх навчальних закладів. В.Янукович підкреслив, що перед тим як закривати школу треба визначити, куди будуть переведені учні, наскільки краще їм там буде навчатись і не менш важливо, як вони будуть добиратись до нового місця навчання. В цьому контексті В.Янукович доручив прем'єр-міністру Миколі Азарову вже на найближчому засіданні уряду розглянути питання збільшення кількості шкільних автобусів, що закуповуються за державний рахунок, а при розробці бюджету на наступний рік передбачити кошти для повного забезпечення шкільними автобусами всієї України.

Також він доручив М.Азарову і уряду взяти на особистий контроль питання збільшення кількості дошкільних навчальних закладів.

При цьому В.Янукович зауважив, що розбудова дошкільних закладів має відбуватись не лише за державний кошт і для цього необхідно дерегулювати дозвільну систему для будівництва таких закладів.

При цьому Президент зауважив, що в нього складається враження, що Міністерство освіти не розуміє, що відбувається на місцях. «Міністерство не встигає за процесами на місцях. І я відверто вам скажу, я постійно моніторю ситуацію: сьогодні немає ніякого розуміння між регіонами і міністерством. Тобто, чи ви відірвалися, чи ви взагалі не керуєте ситуацією», - сказав В.Янукович і додав, що в багатьох регіонах місцева влада, не чекаючи вказівки зверху, втілює реформи, які б мали йти згори.

Голова Ради міністрів Криму Василь Джарти і комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Стефан Фюле підписали в Брюсселі угоду про фінансування програми «Підтримка спільної ініціативи співпраці в Криму».

В рамках програми протягом 4 років ЄС надасть 12 млн. євро на економічний розвиток Криму і Севастополя. Програма передбачає виділення 5 мільйонів євро на розвиток туристичної сфери Криму, такої ж суми - на розвиток соціальних об'єктів і 2 мільйонів євро - на залучення іноземних інвестицій в економіку Севастополя. Реалізація угоди почнеться вже цього року.

На фото: голова Ради міністрів Криму Василь Джарти і єврокомісар з питань розширення та політики сусідства Штефан Фюле підписують угоду про фінансування програми «Підтримка спільної ініціативи співробітництва в Криму».

НОВИНИ СЕВАСТОПОЛЯ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ ФЛОТ ЗВІЛЬНИТЬ ЧАСТИНУ ОРЕНДОВАНОЇ ЗЕМЛІ

Переговорний процес щодо вивільнення земель проходить в рамках підкомісії з питань функціонування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України. Предметом переговорів являється відмова Чорноморського флоту Росії від використання п'яти ділянок загальною площею 749 гектарів, розташованих у центрі міста. Керівництво Севастополя вважає, що ці ділянки втратили функціональну та стратегічну значимість для ЧФ РФ. Згідно Договору 1997 року, в оренді Чорноморського флоту Росії перебуває 3312 гектарів землі у Севастополі та 15 тисяч гектарів - у АР Крим.

Дуже привабливою для інвесторів вважається ділянка площею в 35 гектарів, яку вивільнять у центрі міста, на місі Кришталевого. Її планують забудувати житловими, готельними та громадськими комплексами. Інвестиції в цю ділянку, за підрахунками Севастопольської міської держадміністрації, складатимуть 175 млн. доларів.

З МИРУ ПО НИТЦІ

Севастопольські ветерани Українського флоту мають на меті громадською побудувати сучасний корвет. Задля здійснення наміченого вони заснували благодійну організацію «Фонд відродження Українського флоту». Проект корвета вже опрацьований і готовий до реалізації на «Чорноморському суднобудівному заводі» у Миколаєві. Проте на будівництво корабля у держави не вистачає коштів. Із заснуванням Фонду у кожного громадянина України з'явиться можливість долучитися до благородної справи й разом з тим зміцнити обороноздатність власної держави.

СВАВІЛЛЯ ТРИВАЄ

Католицька громада Севастополя 5 травня пікетувала міськраду, вимагаючи повернути відібраний за радянських часів костел, побудований на кошти віруючих ще на початку 19 століття. Того дня, на сесії міськради, за заявою депутата Василя Зеленчука, мали розглядати питання про повернення віруючим католицького храму (тепер кінотеатр «Дружба»). Боротьба католиків триває від самого початку здобуття незалежності України. Того дня депутати так і не розглянули питання про повернення храму: якимось чином воно зникло з черги денної сесії. Лише два керівники депутатських фракцій: Леонід Жунько та Іван Єрмаков підтримали пікетувальників, поставивши свої підписи під проханням віруючих повернути, нарешті, їхню власність.

НЕНЦІ НАМ - ЯК РІДНЯ

Севастопольська міська державна адміністрація має намір підписати угоду про співпрацю з урядовими російського Ямало-Ненецького автономного округу. Прес-центр Севастопольської держадміністрації оприлюднив повідомлення про проект угоди, що вже пройшов всі узгодження у Міністерствах закордонних справ двох країн. Угода передбачає співпрацю у торговельно-економічній, науково-технічній та культурній галузях. Підписання Документа відбудеться 24-25 травня у Києві.

Для довідки: Ямало-Ненецький автономний округ перебуває у складі Тюменської області Росії. Частина його знаходиться за Полярним колом. Чисельність населення - 500 тисяч.

ДОРОГИЙ СЕВАСТОПОЛЬСЬКИЙ БОРЩ

Протягом квітня-травня у Севастополі майже вповнину зросли ціни на продукти харчування. Подорожчали: картопля, капуста, буряк, цибуля морква. Вже не кажучи про м'ясо, рибу, цукор та рис.

Відтепер кілограм картоплі коштує 10 грн., цибуля також 9-10 грн., буряк - 9 грн. Капуста стала просто делікатесом. Її ціна сягає 20-24 грн. Найдешевші яблука за вартістю давно обійшли цитрусові. За кілограм звичних для Криму фруктів городянин має викласти 14-15 грн. М'ясо також зростає у ціні, але не так стрімко. Відтоді, як підвищилися ціни на овочі, попит на м'ясо впав.

За повідомленням Севастопольського управління статистики, найвищий індекс споживачьких цін, серед регіонів України, зафіксований у Севастополі - 102,5%, АР Крим - 102,3% та Одеській області - 101,5. Індекс, дещо нижчий середнього рівня по Україні, зафіксовано у Києві - 100,5%, Донецькій та Харківській областях - відповідно - 100,8% та - 100,9%.

ДЕНЬ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ

Севастополь готується до Дня слов'янської писемності та культури. Святкові заходи пройдуть 21 та 22 травня на естраді Приморського бульвару та в Національному заповіднику «Херсонес Таврійський». Творчі колективи: Українського культурно-інформаційного центру, Палацу дитячої та юнацької творчості, Центру культури та мистецтв, будинку культури «Севастопольський», асоціації національно-культурних товариств Севастополя створюватимуть святковий настрій городянам та гостям міста. На території Національного заповідника «Херсонес Таврійський» 22 травня відкриються виставки фотографій, зображувального та декоративно-прикладного мистецтва. Експонати для виставок надійдуть із фондів Севастопольської художньої школи, Об'єднання дитячо-юнацьких клубів, Центру науково-технічної творчості учнівської молоді тощо. Власні роботи нададуть окремі майстри народної творчості міста. Планується відкриття понад 50 виставок.

Того ж дня у Володимирському Соборі відбудеться фестиваль духовної музики за участю хорових колективів Володимирського та Покровського Соборів, хорових колективів ВМСУ та ЧФ РФ, зразкового хору «Жайворонок».

Підготувала Лідія СТЕПКО.

15 ТРАВНЯ - ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ

Відповідно до Указу Президента України у третю неділю травня відзначається День пам'яті жертв політичних репресій. Це нагадування нам про трагічні сторінки в історії країни, коли тисячі людей несправедливо зазнали репресій, були звинувачені в злочинах, відправлені у виправно-трудові табори, на заслання і на спецпоселення, позбавлені життя. Моральні і фізичні муки торкнулися не тільки самих репресованих, але їх рідних і близьких, які за особливим наказом НКВС відбували покарання у спеціальних таборах, що не мають аналогів ні в одній країні світу.

У 1991 році був прийнятий Закон України «Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні», в ході реалізації якого були реабілітовані мільйони загиблих в резуль-

таті помилкових звинувачень, була повернена громадянська честь сотням тисяч позтраждалим.

У наших силах зробити усе можливе, щоб полегшити життя людей, що зазнали в свій час переслідувань і гонінь, згладити спогади про минулі страждання, забезпечити відновлення справедливості і зробити так, щоб наші діти не знали такого поняття як «політичні репресії».

Найкращою пам'яттю про ті важкі дні повинне стати наше спільне прагнення до взаєморозуміння і злагоди. Саме це є головною гарантією неможливості повторення подібних трагедій в майбутньому.

Бажаємо усім миру, добра і благополуччя!
Президія Верховної Ради АР Крим
Рада міністрів АР Крим
Представництво Президента України в АР Крим

(Матеріали до теми - на стор. 7).

18 ТРАВНЯ - ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ДЕПОРТАЦІЇ

Рефат ЧУБАРОВ:

«УКРАЇНІ ПОТРІБНА МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ВСІХ КРИМСЬКОТАТАРСЬКИХ ПРОБЛЕМ»

Напередодні 67-ї річниці депортації комуністами кримських татар із їхньої історичної батьківщини – Криму, на півострові активно обговорюють ідею проведення Міжнародного форуму з питань розвитку і безпеки кримськотатарського народу в Україні. Рішення про це торік ухвалив загальнонаціональний з'їзд кримських татар Курултай, посилюючись на те, що досі наслідки депортації не подолані. 18 травня 1944 року за наказом Державного комітету оборони СРСР з півострова в райони Сибіру і Центральної Азії насильно були вислані майже 200 тисяч кримських татар, згодом до них приєдналися кілька десятків тисяч демобілізованих із армії співвітчизників-фронтовиків. Кримські татари і досі не реабілітовані, зіштовхуються з низкою соціальних, економічних, культурних і політичних проблем, та відчують загрозу зникнення своєї мови й ідентичності. Про це ішлося в інтерв'ю Радіо Свобода з президентом Світового конгресу кримських татар, одним із лідерів Меджлісу кримськотатарського народу і керівником фракції «Курултай-Рух» у Верховній Раді АРК Рефатом Чубаровим.

– Рефат-ефенді, репатріація та облаштування кримських татар на своїй батьківщині в Криму триває уже понад 20 років. Чому зараз виникла необхідність скликання цього міжнародного форуму?

– І за масштабами, і за складністю кримськотатарська проблема не може бути вирішена лише зусиллями і ресурсами України. Ця проблема є наслідком і Другої світової війни, і тоталітарного комуністичного режиму, коли цілісний народ 67 років тому був депортований зі своєї батьківщини. Леде не піволіття він утримувався за межами своєї землі. В результаті цього відбулися майже катастрофічні руйнації його національних інституцій. Станом на сьогодні, до Криму повернулися трохи менше 300 тисяч татар. Їх треба облаштувати, але у ще більшій мірі необхідно вирішувати багато питань, які б створили умови і надали б гарантії збереження і розвитку цього цілісного народу на своїй землі, що є складовою частиною України. Кримськотатарська проблема не може розглядатися як виключно внутрішньоукраїнська, як проблема лише Української держави. Потрібно сконцентрувати міжнародні зусилля і досвід, у першу чергу – європейської спільноти. Це найголовніше, що підштовхнуло нас до ідеї проведення міжнародного форуму. Але є й інші фактори.

– Які саме? Чи не пов'язані вони з відомими Харківськими угодами про російську військову присутність в Криму?

– Ви знаєте, попри те, що вже 20 років українці відбудовують свою незалежну державу, є дуже великі ризики, спрямовані проти України як міцної, європейської держави. Й один із таких викликів – з боку Російської Федерації, і він, справді, стосується Криму. Саме тому кримські татари занепокоєні тим, що можливе погіршення відносин між Москвою і Києвом знову призведе до великих, скажемо, незручностей чи навіть біди стосовно кримськотатарського народу. Ми хочемо, щоб кримські татари мали гарантії свого майбутнього і з боку Української держави, в якій вони існуватимуть як цілісна нація, і, водночас, щоб ці гарантії були підкріплені й європейською спільнотою. Причому, і щодо України, як держави, і щодо кримських татар, як самобутньої частини українського народу.

– Рефат-ефенді, що ви очікуєте на «виході», які мають бути результати цього заходу?

– Ми виходимо з того, що цей міжнародний форум має розробити і запропонувати прийнятні принципи і механізми щодо облаштування кримських татар, повернення тих, хто ще залишається у місцях вигнання – вони не можуть самі повернутися – і щодо відновлення прав кримськотатарського народу – роль, місце кримських татар у кримській спільноті і в Україні загалом. А ще – правові механізми, які б гарантували їхню самобутність, які б надавали їм право нарівні зі всіма співуправляти Кримом і бути суб'єктом внутрішньоукраїнської політики теж.

Володимир ПРИТУЛА.

ЗІ СЛІЗОЗАМИ НА ОЧАХ...

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

Далі – хода до Вічного вогню в Гагарінському парку, де в минулі роки мені доводилося спостерігати такі зворушливі сцени, скажімо, зустріч через пістоліття фронтових побратимів, де хрестилися, плакали, віддавали честь, схиливши голову. І кожен з таких моментів вартий був, аби закарбуватися в пам'яті не одного покоління.

Та це – в минулому. А нині – звичні колони під партійними стягами: комуністи, потім ще одні комуністи – партія робітників і селян Леоніда Грача, партія «Справедливість» під розписаними, як пасхальні писанки, прапорами, «Русское единство» та «Русские силы Крыма», афганці на чолі із Сергієм Куніциним і, звичайно ж, Партія Регіонів – найчисельніша. І хоча важко було не помітити в її лавах відомих керівників, все ж організаторського моменту заходу дещо бракувало. Бо знов-таки – не вистачало теплого слова, зверненого до ветеранів, – чи то з транспарантів, чи то із вуст тих, хто мав додати ході урочистості і святковості.

На місці «народних гулянь» (так це називалося у програмі заходу) не лунало музики – цю функцію взяли на себе «бродячі музиканти», яким щедро подавали милостиню. Щодо «солдатської каші і фронтowych грамів», то це готував кожен сам собі, як у відомій байці: «И под каждым под кустом был у нас и стол, и дом». Не помітила я й виносної торгівлі. Витримати на ногах кількагодинну церемонію літнім людям теж було заважно, тому дві-три лавочки парку буквально обліпили ті, чим у першу чергу було це свято.

Щодо копії прапора Перемоги на провідних установах міста та в колоні демонстрантів, що спровокували в державі не одну конфліктну ситуацію, то кримчанам ніщо подібне не загрозувало. І справа не в тім, що влада зберігала їх від потрясінь, – просто, схоже, не завдала собі зайвого клопоту. Бо портрет Сталіна майже у людський зріст нікого не шокував, навпаки, – міліція розчищала йому дорогу і мені ледь вдалося сфотографувати це видовище.

Втім, представники «Русско-

го единства», попри судову заборону, скористалися такою можливістю подефілювати з червоним прапором у Львові і таки спровокували там разом з комуністами та представниками «Родины» із Одеси омріяний конфлікт. І ситуацію вони прорухували цілком грамотно – винними виявилися зовсім не вони. Після сутички, яка привела до травм пунктів 16 львів'ян, голова міської держадміністрації змушений був написати заяву про відставку, а «розбір польотів» ще триває й досі.

Справжнього ветерана, учасника бойових дій, я здибала вже на виході із парку. Це був 86-річний українець з Чернігівщини Григорій Прокопович Ермола (на фото угорі), який воював на 3-му Українському та 1-му Білоруському фронтах. Пішов під кулі 17-річним юнаком та ще й в «елітні» війська – піхоту. Зазнав контузії. Познайомилася я і з його дружиною Оленою Іванівною та внучками Юлею та Машею.

І без цього знайомства почувалася б я таки обкраденою, як на весіллі без наречених чи на дні народження без іменинника. Прощатися не хотілося, бо ці люди з передової для мене і сьогодні дарують відчуття надійного тилу.

Тамара СОЛОВЕЙ.

Фото автора.

Аби ж хлопці знали,
ЩО їм дали нести...

Григорій Прокопович Ермола з родиною.

«КНИГА ПАМ'ЯТІ УКРАЇНИ»

У рамках святкування 66-х роковин Великої Перемоги Донецьким обласним відділенням пошуково-видавничого агентства «Книга Пам'яті України» було проведено урочисту презентацію 24-го тому Книги Пам'яті України.

Як передає кореспондент УНІАН, за повідомленням прес-служби Донецької обласної держадміністрації, під час заходу, в якому брали участь понад 500 осіб, зокрема директор пошуково-видавничого агентства «Книга Пам'яті України» Роман Вишневський, директор обласного відділення Іван Кулага. Рідним загиблих захисників Вітчизни, ветеранам і почесним гостям були вручені примірники 24-го тому Книги Пам'яті України.

У прес-службі нагадали, що мета діяльності пошуково-видавничого агентства «Книга Пам'яті України» – увічнення і збереження пам'яті про захисників Батьківщини, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни, шляхом здійснення пошукової, наукової і організаційно-видавничої роботи по випуску «Книги Пам'яті України».

Серед основних напрямів роботи агентства

– обробка і розміщення інформації про загиблих і зниклих без вісти, пошук їхніх рідних, систематизація даних про військові поховання на території України.

Головна редакційна колегія «Книги Пам'яті України» здійснює публічну акцію поіменного увічнення воїнів, загиблих в боях за Батьківщину в 1941-1945 роках, доводить до відома української і світової спільноти об'єктивні дані про військові втрати України у війні.

Також, учасники пошукової роботи вже повернули із забуття тисячі імен воїнів, які самовіддано боролися за свій народ, за рідний край і загинули смертю героїв.

За роки своєї діяльності пошуково-видавничого агентства «Книга Пам'яті України» зусиллями своїх обласних філій і близько 500 тисяч добровільних учасників пошукової роботи сформувало картотеку обліково-архівних даних про воїнів, партизанів, підпільників, які загинули, або померли від ран в роки Великої Вітчизняної війни. Короткі біографічні відомості про полеглих захисників Батьківщини були видані в понад 400 томах, в яких увічнені імена більше 10 млн. загиблих українців.

ПОМЕР ОСТАННІЙ ВЕТЕРАН ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

В Австралії у віці 110 років помер останній з відомих учасників бойових дій під час Першої світової війни – Клод Стенлі Шуль (Claude Stanley Choules), повідомляє Associated Press. Шуль вважався також останнім з ветеранів, які воювали в обох світових війнах.

Ветеран помер у четвер, 5 травня, в будинку для старих у місті Перт. На момент смерті він вважався найстарішим жителем Австралії і входив до десятки найстаріших людей світу.

Клод Шуль народився у Великобританії 1901 року. Він почав службу у ВМС Великобританії в 1916 році і взяв участь у Першій світовій війні. У 1926 році Шуль був відправлений до Австралії як інструктор. Пізніше він залишився в цій країні і служив в австралійському військово-морському флоті. У складі ВМС Австралії Шуль воював у Другій світовій війні.

Він залишив військову службу в 1956 році і жив в Австралії. Шуль був одружений; у нього і його дружини, яка померла раніше нього, – троє дітей, 11 онуків і 22 правнуки. У віці 108 років ветеран видав книжку.

Після смерті в лютому 2011 року ветерана Першої світової війни американця Френка Баклса Клод Шуль і уродженка Великобританії Флоренс Грін вважалися найстарішими ветеранами Першої світової війни. Проте тільки Шуль був учасником бойових дій, зауважує Лента.ру.

«МИ В ЖОДНОМУ РАЗІ НЕ ПОВИННИ ОБРАЗТИ ТИХ ЛЮДЕЙ, ХТО ПРИНІС НА НАШУ ЗЕМЛЮ СПОКІЙ, СВОБОДУ, ХТО ЗАВОЮВАВ НАМ СЬОГОДНІШНІЙ МИРНИЙ ДЕНЬ»

Це Президент України Віктор Янукович заявив під час робочої поїздки на Київщину представникам ЗМІ, коментуючи події, що сталися 9 травня у Львові.

Президент переконаний, що події 9 травня — «це той випадок, який нас дійсно наштовхнув на роздуми».

Віктор Янукович висловив думку, що в цьому аспекті є багато питань, на які необхідно знайти відповідь: потрібно це країні, чи не потрібно; чи треба, щоб ми створювали умови для з'ясування стосунків між громадянами, які торкаються історії; чи потрібно це майбутнім поколінням?

«Я вважаю, на це питання 99% громадян нашої держави, в тому числі і на Львівщині, скажуть, що не потрібно нам цього», — наголосив Глава держави.

Президент підкреслив, що у вирішенні даної проблеми «там, де були емоції — їх треба приборати і в майбутньому стримувати».

«Політикам треба задуматися і зрозуміти, яку вони несуть відповідальність, коли створюють умови для зіткнення громадян нашої держави, мають вони на це право, чи ні», — підкреслив Віктор Янукович.

Глава держави також висловив думку, що тлумачити історію можуть лише історики. А ми повинні дослухатися до їхньої думки, «і створити умови для того, щоб вони мали можливість всенародно, через засоби масової інформації провести такі дискусії, щоб ми їх почули».

«Тоді ми отримаємо фахові відповіді на багато питань, які сьогодні хвилюють суспільство», — переконаний Віктор Янукович.

Президент підкреслив, що сучасники в жодному разі не повинні ображати пам'ять тих людей, які принесли на нашу землю спокій, свободу, хто завоював нам сьогоднішній мирний день.

«Пам'ять про цих людей зобов'язує нас усіх нести відповідальність за кожне слово, кожен крок. Переконаний, що ветерани сьогодні заслуговують, щоб ми і мертвим, і живим залишили пошану», — наголосив Віктор Янукович.

На запитання, чи буде Глава держави звільняти М. Цимбалюка з посади голови Львівської обласної державної адміністрації, Президент відповів, що нині працює комісія, і необхідно розібратися у ситуації до кінця.

«Як отримаю висновок, одразу прийму рішення», — сказав Віктор Янукович.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича.

ТИМ ЧАСОМ...

ЛЬВОВУ ЗАГРОЖУЄ НОВЕ ЖОРСТОКЕ ПОБОЇЩЕ 22 ЧЕРВНЯ?

У Львові знову може статися побоїще, тепер уже 22 червня. У день початку Великої Вітчизняної війни до столиці Галичини знову хочуть привезти червоні прапори, на цей раз комуністи — наші і російські, пише газета «Сегодня».

«Ще масштабніші заходи» у Львові пообіцяв народний депутат України від КПУ Євген Царьов. «Ми хочемо відзначити цю дату на своїй землі у Львові, яка має відношення до початку і закінчення війни», — заявив комуніст. Він упевнений, що нової білки не буде, мовляв, товаришів буде багато, і вони самі забезпечать правопорядок.

Націоналісти ж уже готові до нової війни, пише газета. «Та вони просто знуцаються! Але цього разу і нас теж буде більше, подивимося, чия візме», — погрожує прихильник «Свободи» Ігор Мелех.

РЕГІОНАЛИ СТРИМУВАТИМУТЬ КОМУНІСТІВ ВІД ПРОВОКАЦІЙ 22 ЧЕРВНЯ?

Фракція Партії регіонів виступає проти акцій політичних сил, які можуть призвести до нових сутичок у Львові 22 червня.

Як передає кореспондент УНІАН, про це в інтерв'ю журналістам заявив лідер фракції Партії регіонів Олександр Єфремов, коментуючи намір «лівих» сил 22 червня відзначити у Львові роковини початку війни, використовуючи червоні прапори.

За його словами, як правий, так і лівий радикаліст дуже небезпечний для нашої держави. «Безумовно, ми не будемо йти на повідку у цих політичних сил, і будемо застосовувати заходи незалежно, на якому фланзі знаходяться ці політичні сили, щоб ці провокації не допустити», — сказав О.Єфремов.

За його словами, нині дуже важливо переконати виборців, що край небезпечно підтримувати крайню радикальну силу.

Відповідаючи на запитання, чи підтримує фракція Партії регіонів нові акції «лівих» сил у Львові 22 червня, О.Єфремов сказав: «Ми засуджуємо дії, які провокують конфлікти».

ЛЬВІВСЬКА ПРОВОКАЦІЯ ВЛАДИ МАЄ ПРОДОВЖЕННЯ В КРИМУ

«Львівські події, що були спровоковані владою, мають продовження в Криму», — так голова Кримської організації Української народної партії Олег Фомушкін прокоментував інформацію про пікетування прокремлівськими козаками та активістами проросійських політичних і громадських організацій з Севастополя та Криму.

Кримчанин переконаний, що «це пікетування лише підтверджує провокаційний характер з боку влади подій, що мали місце у Львові 9 травня. Кримські прихильники Російської Федерації були свідомо відправлені до Львова, щоб спровокувати ситуацію і нині мати змогу влаштувати бешкет на кримській землі з україноненавистницькими гаслами». «І ця влада дозволяє ображати пам'ять і заслуги тих українців, які віддали своє життя, змагаючись за нашу незалежну державу», — обурився Олег Фомушкін.

Політик припускає, що «в такий спосіб можуть діяти лише нащадки тих козаків, які ревно служили фашистам. Ми не забуваємо, що перша частина в Криму військ СС — це 5-й Сімферопольський козацький ескадрон. Німецький абвер мав в Криму козацький загін спеціального призначення під командуванням полковника Івана Шалібалієва. Також німцями на півострові був створений з козаків загін карателів — це 933 комендантський ескадрон. Але найпотужніша антипартизанська частина, що діяла в Криму, — це козацький полк майора Томсена, півтори тисячі фашистів з донських козаків».

«Влада має негайно відреагувати на дії кримських бешкетників та зупинити розпочатий процес розколу України» — підсумував Олег Фомушкін.

Ірина КЛЮЄВА.

Львівська обласна рада на VII позачерговій сесії визнала незадовільною роботу обласної державної адміністрації і головного управління МВС України в області щодо забезпечення конституційних прав громадян та законів України під час подій 9 травня 2011 року. Вона засудила суспільно небезпечні, протиправні дії, які всупереч постанові Львівського окружного адміністративного суду були спрямовані на знехтування рішень органів місцевого самоврядування та суду.

Депутати створили тимчасову контрольну комісію для повного вивчення подій, що сталися 9 травня 2011 року. На сесії прийнято звернення до українсь-

ДЕПУТАТИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАДИ ВИСЛОВИЛИ СВОЮ ОЦІНКУ ПОДІЯМ 9 ТРАВНЯ

кого народу. За нього проголосувало 76 депутатів із 83 зареєстрованих, передає УКРІНФОРМ.

У львівській обласній переконані, що каталізатором конфлікту у Львові стало ухвалення парламентом закону про вившування червоних прапорів 9 травня. Цей факт, а також прибуття до Львова антиукраїнських радикалів усупереч рішенням адміністративного окружного суду перетворило вшанування ветеранів на акцію виключно задля формування телевізійної картини, спотвореного образу України.

«Львів не випадково обрала для провокації, —

йдеться у зверненні. — Адже це не лише науковий, історико-культурний, туристичний центр, а й місто європейських цінностей. Тут вільно співіснують різні релігії та конфесії, тут відбувається діалог культур. Тут спілкуються не лише українською, а й багатьма іншими європейськими мовами. Поруч з українцями тут віддавна проживають інші народи. Про це свідчать назви вулиць: Вірменська, Староєврейська, Сербська. Окрім того, останнім часом до Львова постійно збільшується потік туристів з інших міст України та з-за кордону, яких приваблює європейське

обличчя міста».

На солдатських могилах повинні бути не червоні прапори, а квіти вдячності і має лунати молитва пам'яті. Особливо в Україні, яка всіяна могилами тих, хто боровся проти тоталітарних режимів Гітлера й Сталіна, наголошується в заяві.

Депутати закликали всіх українців незалежно від національності та місця проживання не піддаватися на провокації та спроби розколотися країну. Тільки посправжньому гарантовані конституційні права та свободи громадянам України відкриють шлях для побудови вільної, самої справедливої держави, реалізується у зверненні.

Ігор БАЧУН, Львів.

ПРОВОКАЦІЇ У ЛЬВОВІ - З ТОЧКИ ЗОРУ «РУССКОГО ЕДИНСТВА»...

Партія «Русское единство» вважає провокаційною заборону суду на проведення 9 травня у Львові будь-яких масових заходів. Про це на прес-конференції в УНІАН заявили керівники цієї партії.

Відповідаючи на запитання, на якій підставі всупереч рішенням львівського суду про заборону на проведення будь-яких масових заходів у місті 9 травня «Русское единство» організувала свою акцію, лідер партії Сергій Аксьонов заявив, що «партія «Русское единство» не проводила жодних акцій, жодних заходів». За його словами, «в наших рядах не було партійних прапорів, партійної символіки, всі, хто прийшов до Львова того дня діяли від свого імені як приватні особи, вони були запрошені Радою ветеранів міста Львова на святкування 9 травня». «При цьому ми не вважаємо, що якщо з Криму приїхало більш як 20 осіб, то це була якась організована акція. Ми законослухняні громадяни і закон у цій частині не порушували», — заявив Аксьонов.

Член політради партії Сергій Юхін додав, що керівники ветеранської організації Львова і обласної організації Антифашистського комітету запросили їх до Львова на святкування Дня Перемоги. На репліку журналістів про те, що такого запрошення не було, Юхін заявив, що «вчора про всяк випадок зателефонував їм і вони підтвердили своє запрошення».

Заступник голови партії Дмитро По-

лонський додав, що підтвердженням їх спілкування з ветеранськими організаціями Львова є листування, офіційні заявки на адресу Львівської міськради. «Розуміючи, що наша поява може викликати неоднозначну реакцію, ми погодили графік проведення маршу перемоги у Львові з ветеранською організацією і в листуванні з міськрадою і між собою чітко вказували, що не збираємося проводити якісь заходи всупереч планам міської влади», — заявив Полонський. «Ми готові були вписатися зі своїми акціями, зі своїми діями в програму святкування Дня Перемоги у Львові», — додав він.

Відповідаючи на запитання, чому до Львова 9 травня не приїхали лідери партії, співголова «Русского единства» Сергій Цеклов сказав, що вони «збиралися поїхати, але з урахуванням того, що було дуже багато провокаційних заяв, ми не хотіли підтримувати ці провокаційні заяви, створювати якісь додаткові умови для того, аби у Львові розгорався конфлікт за нашою участю». Проте при цьому він відзначив, що представники «Русского единства» у Львові вчинили «дуже правильно».

У свою чергу, Аксьонов пояснив, що «Русское единство» проводило акцію «Шляхами перемоги», в рамках якої кожний з керівників партії був прикріплений до конкретного міста. «Я як лідер партії відповідав за Київ і зустрічався з ветеранами там. Після рішення львівсь-

МІСЬКРАДА СЕВАСТОПОЛЯ ЗАКЛИКАЛА ЗАБОРОНИТИ ДІЯЛЬНІСТЬ «СВОБОДИ»...

Міська рада Севастополя засудила дії «екстремістських сил» у Львові й закликала Верховну Раду заборонити діяльність політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Як передає кореспондент УНІАН, про це йдеться в прийнятому на позачерговому засіданні зверненні депутатів Севастопольської міськради до народу України, Президента та Верховної Ради у зв'язку з подіями, що сталися 9 травня у Львові.

«Ми, депутати Севастопольської міської ради, представники всіх політичних сил і громадських організацій міста-героя, рішуче засуджуємо знущання над пам'яттю загиблих у роки Великої Вітчизняної війни, й висловлюємо категоричний протест провокаційним діям екстремістів», — підкреслюється в зверненні.

Також депутати вимагають провести ретельне розслідування подій, що сталися у Львові 9 травня, виявити й покарати організаторів, посібників і виконавців політичної провокації, яка підриває авторитет України в очах демократичного міжнародного співтовариства.

Міськрада Севастополя закликала «всіх громадян України пам'ятати уроки Великої Вітчизняної війни, своєю принциповою громадянською позицією не допустити відродження фашизму, розпалювання міжнародної ворожнечі, дестабілізації політичної та соціальної ситуації в країні».

...А ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ СТАЛІНІСТІВ У СЕВАСТОПОЛІ ВПРИТУЛ НЕ ПОМІЧАЮТЬ

У Севастополі з'явився білборд із портретом Йосифа Сталіна та слоганом з часів війни: «Наше дело правое. Победа будет за нами!!!», повідомляє сайт Бі-бі-сі. За цією інформацією, рекламний постер надруковано та розміщено коштом громадської організації «Союз радянських офіцерів». Її представники причепили до білборда червоний прапор та ведуть цілодобову охорону постера.

За даними Бі-бі-сі, разом з розміщенням реклами на проспекті Севастополя відбулася акція за участі близько 40 одягнутих в офіцерську форму СРСР військових пенсіонерів. Як пояснили офіцери-відставники, встановленням білборда вони вирішили подякувати Йосифу Сталіну «за те, що він зробив у передвоєнні роки, за організацію перемоги СРСР над фашистською Німеччиною, а також за відновлення Радянського Союзу після війни».

«Встановивши на рекламному щиті портрет Йосифа Вісса-

ріоновича Сталіна, ми хочемо показати свою найглибшу повагу до наших фронтівиків. Наша акція — знак пошани до тих, хто здобув перемогу у Великій вітчизняній війні. Також ми демонструємо, що не сприймаємо тотальну брехню щодо ролі Сталіна у здобутті перемозі радянським народом та Компартією на чолі зі Сталіним», — сказав на мітингу біля білборду місцевий голова «Союзу радянських офіцерів», капітан 1 рангу у відставці Гумар Мінгаєв.

<http://www.telekritika.ua>

Києво-Могилянська академія видала книжку «ГЕНОЦИДИ СТАЛІНА» (читайте стор. 7).

(Закінчення).

Поч. на 1-й стор.)

Потужний імпульс

для антиукраїнської істерії. Дозвольте короткий список заголовків останніх днів українських і російських медіа: «У Львові - побоїще, а в Києві червоні прапори», «Стрілянина і криваві зіткнення в Львові», «Побиття ветеранів у Львові». Україна стала «фавориткою» російських і українських теленовін. Хочу нагадати, що українські і російські сюжети впродовж трьох останніх днів починалися з подій у Львові 9 травня. Практично вся журналістика говорила про дві майже несполучні частини України. Безумовно, події 9 травня стали мультиплікатором для дуже різних сюжетів. Львівські події послужили потужним імпульсом для антиукраїнської істерії. Засудити львівських націоналістів зібралася Держдума РФ (велику націю без ворога не побудуєш, а Україна відмінно підходить), і для антигалицької істерії всередині України теж (силену владу без розколу теж не побудуєш?). Окремо виповзла із «своїм» рішенням Луганська обласна рада, пропонуючи забронувати «Свободу». Ми не знаємо, як Львівському консулові в Львові топтали вінок. Цього теж ніхто не задокументував. Але хотіли б побачити кадри і переконатися, що так і було.

Стара кремлівська розробка про «три сорти»

Але взагалі вся ситуація нагадує 2004 рік, коли кремлівські політтехнологи розробляли для української влади карту з трьома сортами населення України. Тоді посилення розколу, що визріло в головах кремлівсько-банківських (від слова Банкова) конструкторів, мало чітко сприяти самоідентифікації тих, кого вважають другим сортом, щоб, відчувши себе «приниженими і ображеними», вони поспішили прилучитися до конструйованого російського простору і проголосувати за проросійського кандидата в президенти. Швидше за все, політтехнологічний сервіс Адміністрації президента вирішив, що це на праццювання себе не вичерпало, їй вирішили модернізувати і дати їй друге життя. Можливо, якби придворні політтехнологи запропонували б владі іншу технологію для поліпшення суспільних настроїв, їх би послушали. Але кремлівсько-банківські сценаристи, ймовірно, є слугами двох панів, переслідують два комплекси цілей. Внутрішньополітичні: відвернення суспільних настроїв від споживчих цін, корупції, згорання свобод, Луценка-Тимошенка, мобілізація анти-тимошенківського електорату. А другий комплекс, зовнішньополітичний, - мобілізація російського електорату проти «бандерівців». Тому був використаний сценарій різних сортів України, що більше задовольняє амбіції російської влади, ніж інтереси української. Президент в Україні - чи то дуже довірливий, чи то дуже залежний, - судячи з усього, не заперечував.

Проект «Червоний прапор» для Львова

Отже, головний сервіс - сценаристи на Банковій, умовно

назвемо їх «гельмани», працювали над сценарієм розколу. Для реалізації сценарію львівської провокації був використаний сюжет «Червоний прапор». Нагадаємо, що Львівська обласна рада минулого року заборонила використовувати при святкуванні заходів 9 травня червоний прапор і будь-яку символіку тоталітарних держав. Але минулого року цей сценарій не був узятий політтехнологами в роботу. Деякі аналітики припускають, що кремлівсько-банківським технологам сказали в Москві притримувати сценарій для Львова на рік, оскільки торік широко святкувалося ювілейне 65-річчя, до Москви очікувався приїзд

інська бізнес-партія. Її постійний жертводавець живе в РФ. Але думаю, враховуючи радянську систему поглядів, ті рішення, які вони зазвичай проводять за гроші, їм подобається робити і безкоштовно.

Отже, Україна, яка переживає болісні реформи (або псевдореформи), раптом вирішила перейматися червоним прапором. Авторів законопроектів про його використання комуністів Царькова і Цибенка хвилює не Трудовий кодекс, а червоний прапор як копія прапора Перемоги. «Регіонала» Кузьмука хвилює не реформа в армії, а червоний прапор як копія прапора Перемоги. Та й колись автори

ПРОВОКАЦІЯ 9 ТРАВНЯ В СВІТЛІ ПРОЕКТУ «РОЗКОЛ УКРАЇНИ»

перших осіб іноземних держав. І навіть в разі «вдалої» провокації в Львові російські медіа не змогли б широко це висвітлювати, щоб не затьмарити святкування, щоб не зіпсувати картинку путінсько-медведевської присутності з головами країн Євросоюзу. Тобто минулого року картинку з провокаціями «пропали» б для масового російського телеглядача.

Цей рік для проведення сценарію «9 травня для Львова» здався цілком вдалим. Соціальна напруженість в Україні явно сильніша. Українському суспільству потрібно кинути або видовище (типу танцювально-розважальний «Майданс») або який-небудь конфліктоген. А Росію чекають вибори. Загалом, з-під сукна витягнули торішнє рішення Львівської обласної ради про заборону використання червоного прапора (з таким же успіхом можна було дістати п'ятикутну зірку, орден Леніна тощо) і вирішили «пожвавити» тему. Для цього професійним росіянам України з Криму і Одеси запропонували зробити акцію «Дорогами Перемоги» з обвезанням по Україні червоного прапора. Акція не знайшла широкої громадської підтримки. Тому її вирішили підсилити відповідним законопроектом. Для цього президентський політтехнологічний сервіс використав своїх підрядників. Назвемо їх умовно - виконком або другий рівень сервісу. Парламентський виконком банківських політтехнологів складається з різних людей. По-перше, це завжди безвідмовні комуністи, по-друге, свої - «регіонали», по-третє - литвинівці.

Комуністи - міценька укра-

тетного литвинівця Гриневського теж хвилював червоний прапор як копія прапора Перемоги. Сама ця публіка поставила свої підписи під квітневим законопроектом про використання червоного прапора як копії прапора Перемоги.

Неважливо, що червоний прапор за бажанням і безперешкодно використовувався на території всієї України, менше в західній її частині. Якщо Банкова сказала, що треба зробити закон - його зробили. Комусь кортить грошей, комусь - посади міністра, комусь - крісла губернатора. Далі, якщо тема стає парламентською, їй забезпечені прайм-тайм на телебаченні.

Банкова обрала Маркова...

Отже, наприкінці квітня суспільство замість того, щоб говорити про результати реформи нової влади, стало говорити про червоний прапор. Дискусія забезпечувалася на найвищому рівні. Телеканал голови СБУ Валерія Хорошківського, який став його особистим відділом агітації і пропаганди, присвятив цьому один з своїх ефірів. В агітпропі нової влади та Хорошківського особисто ходить російський телеведучий Євген Кисельов. Подіюють, що вартість роботи головного телеведучого телеканалу «Інтер» - 50 тисяч доларів на місяць. Його платня могла б нас не хвилювати, якби результатом її роботи не було посилення розколу в українському суспільстві. У Кисельова на одному з останніх в квітні ефірів «Інтеру» українському суспільству представили одеського депутата Ігоря Маркова. Це один з безпосередніх реалізаторів

Львівської провокації. За часів Луценка проти Маркова порушувалася кримінальна справа за злісне хуліганство.

Інтернет рябіє новинами і відеоінформацією про те, як славний одеський депутат, «авторитетний підприємець» шось укотре захопив, когось поранив. На таких от людей вимушені спиратися кремлівсько-банківські штабісти. Є навіть сюжети з його нещотливим життям.

Отака є у представників Російської Федерації одеська партія «Родина». Саме ця партія забезпечила медіа-супровід кримської і одеської делегації. Окрім, зрозуміло, кримської партії «Русское единство». Ці люди безпосередньо мали вчинити провокацію у Львові. Поїздку до Львова. І під виглядом покладання квітів стати мішенню і причиною для колотнечі з «Свободою».

... і Тягнибока

Роль «Свободи» була теж розписана. Адже недарма на ефірі разом з Ігорем Марковом запрошували Юрія Михальчишина, по суті і формі другого Олега Тягнибока. Велику націю, міцну авторитарну владу, та й підлу по суті провокацію, без ворога не побудуєш. Тягнибокові була розписана роль ворога. І він, на нашу думку, з нею погодився. Кажуть, ефір, гроші лідерам повинні були стати платою «Свободи» за агресію і дискредитацію українського націоналізму. Партійний організм росте і потребує коштів, «свободівці» вирішили, що якщо «Регіони» не виберуть їх, то знайдуть когось іншого, який-небудь псевдо-«Триуб», якого-небудь Корчинського. І все відбулося, як запланували головні ляхківоди з Банкової.

Учора представники партії «Русское единство» були на прес-конференції в УНІАН. Це був цікавий захід. Представники цієї «єдності» знали, що йдуть до людей, які добре розуміють суть львівських подій, механізм організованої провокації. Тому прес-конференція нагадувала дуель, де у кримської делегації не було секунданта і симпатиків.

Навіщо вони їхали до Львова

- Навіщо ви їхали до Львова? - це питання прозвучало в адресу гостей в різних варіаціях разів п'ять. Далі на кожну відповідь

йшло уточнювальне запитання. Прибирати могили їхали? Чому їхали прибирати могили, але не взяли з собою лопати і граблі? Там виявилось прибрано, і вони вам не знадобилися? Тоді навіщо було залишатись у Львові? Хотіли вручити сертифікати на відпочинок до пансіонатів Криму? І скільки сертифікатів для Львова? П'ять? Невже ви не могли відправити їх імейлом чи поштою? Хотіли висловити окрему пошану? Тому загнали їх в автобуси і протримали до третьої години дня на околицях Львова? А не краще було б влаштувати їм свято у львівському Будинку учених? Камерне свято з квітами, хорошою їжею і фронтними піснями? Хто вас просив колесити з ними по місту? Вони просили? Чи все-таки ви самі хотіли? Вам не шкода людей похилого віку для спецоперації? Ви виїхали, а їм жити в цьому місті з цим містом? На кого ви перетворили цих людей?

Версія з «облаштуванням могил» в Києві розсипалася. Журналісти уїдливо відзначили, що реманенту на це у кримсько-одеського десанту не було, зате приїхала бригада кримських і одеських журналістів, яка була настільки добре озброєна, що після проведеної акції у кримсько-одеського десанту виявилось вісімсот фотографій з «безчинствами бандерівців». Усе документували. Власне, частина фотобанку демонструвалася тут же на прес-конференції на екрані. Побитих ветеранів там не було.

- Я проглянув усі ролики на «ютубі», - продовжував докопуватися журналіст з «Комерсанта України». - Я не бачив жодного побитого ветерана. Ви бачили побитого ветерана? Назвіть їх імена. Як не знаєте, але адже ви приїхали висловити їм пошану, говорите, що їх не залишатимете надалі. Чи були побиті ветерани? Як їх звуть? Ви не можете назвати їх імена? А може бути, їх просто ніхто не бив?

До фінансової частини конференції гості готувалися ретельно. Говорили, що їх акція фінансувалася розумно, що вони всі їхали за свої гроші. Що кожен витратив на поїздку по півтори тисячі гривень.

Іх вивело з себе тільки одне запитання.

- Де ви працюєте? - звернувся журналіст до учасника львівської провокації Сергія Юхіна.

Той зам'явся. Тоді в розмову вступив глава «Русского единства» Сергій Цеков. Сказав, що сам він заможна людина, член Кримського парламенту і був спікером парламенту півострова.

- Це все допомогло вам стати багатим? - знову уточнювали журналісти.

- У мене хороша зарплата, - відбивався спікер...

Я думаю, що на цій прес-конференції гостей з «Русского единства» журналісти просто «роздягли».

Коли кримські гості почали апелювати до власного досвіду, їм явно забракло аргументів. Антинаціоналістичні настрої покійної бабусі (так мотивував свої почуття Сергій Юхін) дуже слабкий аргумент для такого кроку, як поїздка на 9 травня в місто, для якого червоний прапор - прапор ГУЛАГу, Голодомору і репресій. Та й з фінансування акції питання провисло.

Львівські росіяни дивуються

Поки готувався матеріал, в блогосфері та медіа з'явилися інтерв'ю росіян - мешканців Львова. Читаючи їх, ми звернули увагу на такий момент. Російські львів'яни, засуджуючи настрої «Свободи», дивувалися, чому міліція не змогла припинити розгойдування автобусів. Чому вони пакували хлопців і депутатів від «Свободи», але не зупинили розгойдування. Відповідь напрошується сама собою. Міліції не дозволили зупинити розгойдування і супроводжувати транспорт. Адже операторам, що приїхали, потрібна була картинка. А з усіх «безчинств» львів'ян картинка з розгойдуваннями автобусами була найефектніша. І, повторимо, провокація була б неможливою без участі «Свободи».

* * *

Я добре уявляю цей епізод. Через роки який-небудь студент, читаючи підручник з моделювання ситуацій, побачить 9 травня 2011 року. І який-небудь майбутній історик або соціолог побачить: вони (російсько-український технологічний сервіс) всі розіграли як по нотах.

Адже могло бути інакше. Якби президент виявився настільки сильний, що критично перевіряв підготовлені його радниками для Львова сценарії. Якби глава СБУ був настільки патріотом, що взяв би під ковпак фінансування проросійських організацій. Якби керівництво «Свободи» за всі медяники світу, за всі ефіри і гроші відмовилася від запропонованої ворогами ролі ворогів, відмовилася воювати з людьми похилого віку, продовжуючи тихою партійною роботою здобувати свої голоси.

Чи могло бути по-іншому? І якою б тоді могла стати країна?

Лана САМОХВАЛОВА.
<http://www.unian.net/ukr/news/news-435664.html>

«ЯК КОРОТКО, СИЛЬНО І СТРАШНО ПИШЕ ЦЯ ЛЮДИНА...»

(М. Горький – про Василя Стефаника)

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК БУВ ЗАКОХАНИЙ В ОДНУ ДОНЬКУ СВЯЩЕНИКА, ОДРУЖИВСЯ З ДРУГОЮ, А ДОЖИВАВ ВІКУ З ТРЕТЬОЮ

«Удома мої батьки ніколи мене не били», — писав Василь Стефаник в автобіографії. Перших побоїв знав, коли почав навчатися в Коломийській гімназії. Для сільських хлопців у класі була призначена остання партя. Першого ж дня викладач історії лупив малого Стефаника по руках палицею за те, що не міг дотягнутися до високого печеного малюнка.

А вчитель німецької мови сказав прямо:

— Іди, хаме, свині пасти! Увесь клас зареготав.

Наступного дня батько Стефаника поскаржився директорів гімназії. А синови купив «панське одіння». Та було воно не з найкращої тканини. Ще й смерділо: малий мусив ходити з високої піднятою головою. Варто було зайти до класу в новому костюмі, усі учні знову починали сміятися.

— Здається мені, що я був би іншим чоловіком, якби той стид мене не отруїв, — казав згодом Василь Стефаник.

Після гімназії він вивчає медицину в Краківському університеті. Товариші його кликали «Мужиком». Чи то через прикарпатську говірку, чи тому, що здавався мудрішим за інших. А ще говорили, що над Стефаником завжди птахи літають. Де б не ходив — постійно над його головою пурхали ластівки.

Любив переповідати історії про рідне село. Його однокласик, редактор чернівецької газети «Праця» Яв'ячеслав Будзиновський, якось не втримався:

— Мой, пиши! Усе це, що мені розказуєш, напиши. Але так, як розказуєш. Ні на волос інакше. Закасуєш Мопассана, — перевершиш, тобто.

— Хто мені це видрукує? — пручався Стефаник.

— Я видрукую. Чей же маю власну газету.

За кілька днів надіслав таки кілька оповідань. Боявся критики, тож попросив не вказувати свого прізвища. Підписав їх псевдонімом «С».

Будзиновський згадує, як твори Стефаника вперше побачив професор-мовознавець Степан Смаль-Стоцький:

— Читав зразу плавно, але по хвилі гикнув. Гикнув ще раз, і по лиці покотилися сльози. Решту прочитав тихо, кажучи, що голосно не годен. По хвилі мовчанки каже: «Я цікавий, яке вражіння зробить на Поліно».

«Поліном» називали письменника Осипа Маковея. Бо той мав сталеві нерви. Ніколи по його обличчю не можна було збагнути, у якому настрої перебуває. Та коли йому сунули під ніс нове число «Праці», відвернувся до стіни. Соромився, що товариші побачать його сльози.

— Нехай же його качка копне! — промовив урешті. Це була перша рецензія. 1900 року Василь Стефаник відвідав священика Кирила Гаморака із села Стецьких хлопців у класі дним Русовом. Познайомився з трьома його доньками — Євгенією, Ольгою та Оленою. Закохався в найстаршу. Проте Євгенія була вже заміжня, мала двох дітей.

Згодом одружився з Ольгою. На весіллі були письменники Іван Франко і Марко Черемшина, історик Михайло Грушевський. Через 10 років Ольга померла. Ще раніше не стало Євгенії. Решту життя прожив з Оленою, яка вже була овдовіла по смерті чоловіка — священика Івана Плешкана. У нарисі «Серце» Стефаник напише про сестер Гаморак: «Євгенія Калитовська — мій найвищий ідеал жінки. Ольга — найбільший мій приятель і мати моїх трьох синів. Олена Плешканова — моя вірна приятелька в біді на старі роки — вона виховала мені трьох синів: Семена, Кирила, Юрка».

По смерті батька Василь Стефаник облаштував будинок у рідному селі Русові. Поряд викопав ставок — бо дуже любив купатися в холодній воді. Недалеко від берега, просто у воді, поставив стілець. Міг годинами там просиджувати, читаючи газети.

Селяни зверталися до нього «пане посол». 1908 року друзі запропонували Стефаникові стати депутатом австрійського парламенту — Галичина тоді була частиною цієї імперії. Відмовлявся. Тоді схитрували — висунули кандидатом журналіста Володимира Охримовича. А той після перемоги відмовився від посади на користь Стефаника.

Відтоді майже щодня їздив до Снятина — центру повіту. Дорогою набирав повну підводу — фіру, помісцевому, — селян. Слухав їхні історії, жартував.

Коли Галичина після Першої світової війни опинилася у складі Польщі, Василь Стефаника обрали до шкільної ради. Мусив хо-

Василь Стефаник 1933 року відмовився від персональної пенсії радянського уряду, коли дізнався про штучний голод в Українській РСР і репресії проти інтелігенції. У виданих в СРСР біографіях письменника про цей епізод писали так: «Внаслідок переслідування з боку польських властей зв'язки Стефаника з Радянською Україною тимчасово припинилися».

дити на всі зібрання, що стосувалися освіти. Окрім нього, там був лиш один українець — священик. У того постійно забирали голову, щойно починав говорити рідною мовою. Тож коли одного разу якийсь із польських радників зацітував українську приказку, Стефаник його «підколов»:

— Як смієте, пане інспектор, говорити неурядовою мовою? Це ж саботаж! За це жде вас захід або примусова емеритуря (пенсія — Ред.).

Поляки-радники опустили очі. 1931-го свого 60-річчя відзначати не хотів. Уже мав хворе серце, частину тіла паралізувало, ходив із ціпком.

— Люди сапають, а ти, дурню, ювілей роби! — казав.

Коли ж дізнався, що у сільському народному домі готують урочистості, заклинає місцевого маляра.

— Ти, дурню, як смів робити якісь шопки на мою адресу! — вилаяв.

Та той не ображався. Знав, що «дурнями» Стефаник називає кожного молодого, якого любить.

У день народження до хати письменника прийшли гімназисти.

— У день ваших іменин... — почали з порога.

— Но! Но! Но! — перебив господар. — Доволі. Сідайте, хлопці, і харчуйте.

Увечері такі пішов до народного дому. Ледве протиснувся між натовпом людей. Сів біля сцени, склав руки і мовив:

— Зачинайте вже той храм, — тобто храмове свято.

Денис МАНДЗЮК.
<http://gazeta.ua>

* * *

1871, 14 травня — Василь Стефаник народився у селі Русів, теперішній Снятинський район Івано-Франківської області, у родині війта.

1892 — вступив на медичний факультет Краківського університету. 1900-го закінув навчання через проблеми з нервами, повернувся на батьківщину.

1897 — опублікував перші новели в чернівецькій газеті «Праця». Згодом з'явилися його збірки «Синя книжечка» (1899), «Камінний хрест» (1900), «Дорога» (1901), «Мое слово» (1905).

1904 — одружився з Ольгою Гаморак. Померла 1914-го. Мали трьох синів — Семена, Кирила та Юрія. Семен (1904–1981) 15 років був головою Львівського облвиконкому. Кирило (1908–1987) був першим директором меморіального музею батька в Русові. Юрій (1909–1985) виїхав до Канади, працював юристом. Там і помер. За заповітом, похований поруч із батьком у Русові.

1908 — обраний послом (депутатом) австрійського парламенту Австро-Угорської імперії. Був ним до її розпаду 1918 року.

1936, 7 грудня — Василь Стефаник помер у рідному селі.

Василь СТЕФАНИК

У селі сталася новина, що Гриць Летючий утопив у ріці свою дівчинку. Він хотів утопити і старшу, але випросилася. Відколи Гриць вмерла, то він бідував. Не міг собі дати ради з дітьми без жінки. Ніхто за нього не хотів піти заміж, бо коби-то лишень діти, але то ще й біда і нестатки. Мучився Гриць цілі два роки сам із дрібними дітьми. Ніхто за нього не знав, як він жиє, що діє, хіба найближчі сусіди. Оповідали вони, що Гриць цілу зиму майже не палив у хаті, а зимував разом із дівчатами на печі.

А тепер усе село про нього заговорило.

То прийшов він вечором додому та й застав дівчата на печі.

— Дедю, ми хочемо їсти, — сказала старша, Гандзуня. — То їкте мене, а що ж я дам вам їсти? Аді, є хліб, та й начинейтеси!

Та й дав їм кусень хліба, а вони, як шенята коло голої кістки, коло того хліба заходилися.

— Начинила вас та й лишила на мою голову, бодай і земля вікнула! А чума десь ходить, бодай голову зломил, а до вас не поверне. Цеї хати і чума збоєла би си!

Дівчата не слухали татової бесіди, бо таке було щоднини і щогодини, і вони привикли. Їли хліб на печі, і дивитися на них було страшно і жаль. Бог знає, як ті дрібонькі кісточки держалися вкупі! Лише четверо чорних очей, що були живі і що мали вагу. Здавалося, що ті очі важили би так, як олово, а решта тіла, якби не очі, то полетіла би з вітром, як пір'я. Та й те-

не знаєш, що ксьондз казав на казаню. Станеш на серед церкви, як сновиди. Дивиси, а очі вже пішли у стовбір, дивиси, а рот вже розхилився, як ворота, дивиси, а слина тече вже з рота. А я дивлюся, та й земля підо мнов горить зі встиду!

— Уступиси від мене ти, побожна, най я трохи очі прижмурю. Тобі однако молоти, а я ледви тлінний.

— Бо не стій у церкві, як Семен ів і не припирав башти. Трохи його жінка вколола отим словом, але він возив далі сметану з миски.

— Чмакає, як штири свині. Боже, боже, таку маєш гямбу нехарапунту, як у старої конини.

Семен іше мовчав. Трохи був і винен, а по-друге, хотів добре попоїсти. Врешті встав і перехрестився. Вийшов надвір, дав свиням пити і вернувся, аби лягати.

— Аді, насадився та й лігає, як колода, ану-ко, ци він вікаже де носа? Гниє отак кожного света та й неділі.

— Чьо ти собі гудза зо мнов шукаєш? Як я тобі зав'єжу гудз, то ти його не розв'єжиш, я тобі дам гудза!

— Я би тебе щонеділі живого кусала.

— Коби-то свиня мала роги...

— Стоїть у церкві як баран недорізаний. Інші газди як газди; а він такий зателепаний, як колера. Мені аж лице лупаєси за такого газду.

— Ото, бідна головко, та й втрато царство небесне! Нагаруйси цілий тиждень та ще у церков! гаптах стій! Стій уже ти за мене, а я і так божого слова вислухаю.

— Ой, вже ти слухаєш слова божого. Одного лумера

пер, як вони їли сухий хліб, то здавалося, що кістки в лиці потріскають.

Гриць глянув на них із лави і погадав: «Мерці» — і напудився так, що аж його піт обсіпав. Чогось йому так стало, як коли би йому хто тяжкий камінь поклав на груди. Дівчата глемедали хліб, а він припав до землі і молився, але щось його тягнуло все глядіти на них і гадати: «Мерці!»

НОВИНА

Через кілька день Гриць боявся сидіти в хаті, все ходив по сусідах, а вони казали, що він дуже журився. Почорнів, і очі запали всередину так, що майже не дивилися на світ, лиш на той камінь, що давив груди.

Одного вечора прийшов Гриць до хати, зварив дітям бараболі, посолнив та й кинув на піч, аби їли. Як поїли, то він сказав:

— Злізайте з печі та підімо десь у гості.

Дівчата злізли з печі. Гриць натягнув на них драпочки, взяв меншу, Доцьку, на руки, а Гандзуню за руку та й вийшов із ними.

Ішов довго лугами та став на горі. У місячним світлі розстелилася на долині ріка, як велика струя живого срібла. Гриць здригнувся, бо блискачя ріка заморозила його, а той камінь на грудях став іще тяжчий.

Задихався і ледви міг нести маленьку Доцьку.

Спустилася в долину до ріки. Гриць стреготав зубами, аж гомін лугом розкодився, і чув на грудях довгий огневий пас, що його гпк у серце і в голову. Над самою рікою не міг поволі йти, але побіг і лишив Гандзуню. Вона бігла за ним.

Гриць борзенько взяв

Доцьку і з усієї сили кинув у воду.

Йому стало легше, і він заговорив скоро:

— Скажу панам, що не було ніякої ради: ані їсти що, ані в хаті затопити, ані віпрати, ані голову змити, ані ніці! Я си кари приймаю, бо-м завинив, та й на шибеницю!

Коло нього стояла Гандзуня і говорила так само скоро:

— Дедю, не топіть мене, не топіть, не топіть!

— Та як си просиш, то не буду, але тоби би ліпше, а мені однако паццти, ци за одну, ци за дві. Будеш бідити змалку, а потім підеш у мамки жидам та й знов меш бідити. Як собі хочеш.

— Не топіть мене, не топіть!..

— Ні, ні, не буду, але Доці вже ліпше буде, як тоби. То вертайси до села, а я йду мелдуватиси. Аді, оцев стежечков йди, геть, геть аж угору, а там прийдеши до першої хати, та й увійди, та й кажи, що так і так, дедя хотіли мене утопити, але я си віпросила та й прийшла, аби-сте мене переночували. А завтра, кажи, може би, ви мене де наймили до дитини бавити. Гай, іди, бо то ніч.

Гандзуня пішла.

— Гандзю, Гандзю, а на тоби бучок, бо як ті пес надібає, та й роздере, а з бучком май безпечніше.

Гандзю взяла бучок і пішла лугами.

Гриць закохував штани, аби перейти ріку, бо туда була дорога до міста. Вступив уже у воду по кістки та й задеревів.

— Мнеоца і сина і світого духа амінь. Очинаш їжи єс на небесі і на землі... Вернувся і пішов до моста.

аж затремтіла.

— То було ні не брати, як мала-м дитину! Ото-м собі долю напирала. Таже за тебе була би й сука не пішла, за такого вола невмиваного! Ще молиси богу, що-м собі світ з тобов зав'єзала, бо був би-с ходив отак до гробної дошки.

— Бо-м був дурний, злакомивси на поле, та й відьму взев до хати. Я би тепер і свого додав, коби си відчепити!

— Ой не відчепиши! Я знаю, ти би хотів ще другу взети з поля, але, не біси, мене не доїш і не дїб'єш. Я таки буду жити, таки мусиш на ні дивитиси — та й решта!

— Та жий, поки світа та сонца...

— Та й до браства буду ходити, та й що ми зробиш!

— О, вже ти в тім брастві не будеш, хіба би мене не було! Я ті книжки пошпурю, а тебе прив'єжу. Вже ти мені не будеш приносити розуму від черців...

— Ой буду, буду — та й вже!

— А відчеписи від мене, бо як озму яке лихо та й перевалю!

— Мамко, мамко, то-с ні дала за кальвіна, то-с мні світ зав'єзала! Аді, в неділю береси бити!

— Аді, аді, мой, а то ж я розчинав сварку? Та міркуйте собі, що це за побожна? Ей, небого, коли ти так, то я тобі трохи прикоротаю, я тобі писочок трохи припру. Таже через цю побожну треба би хату покидати! Спи біда, але буду бити!

Семениха віткала надвір, але чоловік і мив у снігах і бив. Мусив бити.

Семениха аж заплакала,

15 ТРАВНЯ В УКРАЇНІ ВШАНОВУВАТИМУТЬ ПАМ'ЯТЬ ЖЕРТВ ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ

15 травня у зв'язку з проведенням заходів до Дня пам'яті жертв політичних репресій буде приспущено Державний прапор України на будинках та спорудах органів державної влади, державних підприємств, установ і організацій на території України, закордонних дипломатичних та інших установ України. Відповідне доручення дав сьогодні Прем'єр-міністр України Микола Азаров. У цей день буде обмежено проведення розважальних заходів.

Окрім цього, Глава Уряду доручив забезпечити проведення за участю представників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій і об'єднань, студентства, учнівської молоді та духовенства мітингів-реквіємів, покладання вінків і квітів до пам'ятних знаків, місць поховання жертв політичних репресій у населених пунктах України. Також буде відправлено панахиди.

У навчальних закладах, військо-

вих частинах, закладах культури за дорученням Миколи Азарова мають пройти уроки, лекції, бесіди, присвячені вшануванню пам'яті жертв політичних репресій в Україні.

Прем'єр-міністр також доручив органам виконавчої влади вжити додаткових заходів щодо соціального захисту реабілітованих

громадян, які зазнали політичних репресій.

Нагадаємо, що 14 травня Прем'єр-міністр України Микола Азаров візьме участь у жалобних заходах у зв'язку з Днем пам'яті жертв політичних репресій у Національному історико-меморіальному заповіднику "Биківнянські могили" (м. Київ, Броварський проспект, урочище Биківня).

Департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату КМУ.

КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ ВИДАЛА КНИЖКУ «ГЕНОЦИДИ СТАЛІНА»

В Національному університеті "Києво-Могилянська академія" вийшла друком українською мовою книга професора Стенфордського університету (США), всесвітньовідомого історика **Нормана Наймарка "Геноциди Сталіна"**. Про це повідомив на прес-конференції в УНІАН президент **НауКМА Сергій Квіт**.

Він зазначив, що дана книжка була перекладена українською мовою "в рекордно короткий час", а перекладачем є Василь Старко.

С.Квіт повідомив, що в книзі міститься "багато цікавих фактів стосовно трактування поняття геноциду". За його словами, професор зі США є одним з найавторитетніших сучасних істориків, що досліджують події ХХ століття

У свою чергу Н.Наймарк зазначив, що використав в своїй книзі архівні дані, до яких мав доступ. "Коли я опрацював ці матеріали, то мені стало очевидним, що йдеться не про що інше як про геноцид" — додав він. За його словами, в книзі наводяться докази, що "злочини Сталіна, починаючи від початку 30 років і аж до часів Другої світової війни є геноцидом". Професор повідомив, що в книзі є розділи, присвячені "розкуркуленню, Голодомору в Україні 1932-1933 років, кампанії проти неросійських народів в Радянському Союзі від 30 років і під час Другої світової війни, до яких належать не тільки українці, а й поляки, німці, чеченці, інгуші, кримські татари, яких було репресовано". За його словами, також в книзі йдеться про наказ №00447,

мета якого полягала в тому, що "знайти і заарештувати так званих "колишніх" людей — асоціальних елементів, тобто алкоголиків, безпритульних, покій і так далі і загалом було таким чином репресовано майже 800 тисяч осіб, з них 400 тисяч осіб було страчено".

Н.Наймарк в передмові до українського видання зазначив, що "ключова роль Сталіна в геноцидній політиці 1930-х років та його антагоністичне — можна сказати, українофобське — ставлення до політики, історії й культури УРСР та її народу, а надто українських селян, це невіддільна частина історії геноциду в Радянському Союзі". На прес-конференції він зазначив, що дійшов висновку, що "Сталін переслідував українських селян, щоби унеможливити досягнення незалежності, щоб позбавити їх національності, позбавити їх змоги в якийсь спосіб чинити опір советизації".

Доктор історичних наук з Інституту історії України НАНУ Станіслав Кульчицький вважає, що книга "Геноциди Сталіна" заслуговує "підвищеної уваги з боку української і не тільки української, а в першу чергу російської громадськості". За його словами, ця книга "корисна для нас передусім тим, що вона ставить в глобальному смислі поняття геноциду".

С.Кульчицький вважає, що "Голодомор був наслідком певної каральної акції, яка трапилася в певний момент і, власне кажучи, весь жах Голодомору полягав в тому, що Сталін рятував свою посаду — генерального секретаря, бо якби Україна повстала так як вона повстала в 32 році так, як вона повстала в 30 році, то місце Сталіна було б вільним і його зайняв би хтось інший".

зівства, а в «Острозькій академії», яка була у свій час першим вищим навчальним закладом Східної Європи, вперше наприкінці XVI століття було надруковано чимало цінних і відомих книг. Серед них і «Острозька Біблія» — перше друковане видання, у якому церковнослов'янською мовою було надруковано усі основні Біблійні тексти.

Невдовзі, окрім цього примірника, в «Острозькій академії» буде й поліграфічне перевидання книги «Пересопницьке Євангеліє». Витоки сьогодення із транслітерацією. За задумом організаторів, таких книг буде надруковано 450 примірників, які реалізуватимуть гостям та учасникам ювілейних заходів у серпні 2011 року у селі Пересопниця Рівненського району.

Крім копії Першокниги було також презентовано ювілейну монету «Пересопницьке Євангеліє», випущену Монетним двором Національного банку України.

Як повідомляв УНІАН, у серпні 2011 р. на Рівненщині пройдуть заходи з нагоди 450-річчя «Пересопницького Євангелія».

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

ТРАВЕНЬ

14

1905 р. — на Малаховому кургані в Севастополі відкрилася панорама «Оборона Севастополя» художника Франца Рубо.

1871 р. — народився Василь Стефаник, український письменник, майстер експресіоністичної новели.

1879 р. — народився Панас Матюшенко, унтер-офіцер, керівник повстання на панцернику "Потьомкін".

1920 р. — народилася Ярослава Йосипівна Стецько, українська політична діячка, журналістка.

1975 р. — народився Святослав Вакарчук, український музикант, лідер рок-гурту "Океан Ельзи", народний депутат України 6-го скликання.

15

День пам'яті жертв політичних репресій.

1992 р. — міністр оборони України видав наказ № 76 «Про створення у ВМС України редакції газети, прес-центру і філії друкарні Міністерства оборони України», а також директиву № 12 «Про організацію спецвипусків військових засобів масової інформації».

1873 р. — народився Павло Скоропадський, український громадський, політичний діяч, військовик. Походив з козацько-старшинського роду Скоропадських. Офіцер армії Російської імперії. Учасник російсько-японської (1904 — 1905) та Першої світової воєн (1914 — 1918). Гетьман Української Держави (29 квітня — 14 грудня 1918). Один із лідерів та ідеологів монархічного гетьманського руху.

15 травня 1857 р. — народився Андрій Чайковський, український письменник, громадський діяч, адвокат.

15 травня 1859 р. — народився Панас Саксаганський, один з основоположників українського професійного театру.

15 травня 1939 р. — помер Павло Ковжун, художник, редактор газети "Козацька думка", працівник інформаційного бюро Сірої дивізії Армії УНР.

15 травня 1981 р. — помер Максим (Тарас) Бульба-Боровець, отаман УПА "Поліська Січ" (1941), командир Української народно-революційної армії (1943).

16

1638 р. — запорозький гетьман Яків Острянин на р. Стариці розбив польське військо.

1648 р. — перемога Богдана Хмельницького над поляками під Жовтими водами.

2004 р. — Українська співачка Руслана Лижичко здобула перемогу в музичному конкурсі «Євробачення - 2004».

2008 р. — Україна стала 152-им членом Світової організації торгівлі.

1817 р. — народився Микола Костомаров, український історик, етнограф, письменник, поет-романтик, мислитель, громадський діяч, засновник Кирило-Мефодіївського товариства.

1960 р. — в російській неволі загинув Кирило Осьмак, діяч Української Центральної Ради, діяч ОУН, Президент Української Головної Визвольної Ради. 23 серпня 1944 року відбулася сутічка між відділами УПА та частинами Червоної армії. Кирило Осьмак був поранений, чимало його однодумців загинуло, але йому вдалося втекти. 12 вересня 1944 року під час облоги, влаштованої НКВС, його заарештували. Вийти з-за ґрат йому вже не судилося. Далі перебував у Владимирській тюрмі (1948-1960), де й загинув 16 травня 1960 року.

17

1916 р. — у Києві створено "Молодий театр" під керівництвом режисера Леся Курбаса, репресованого сталінським режимом.

1908 р. — народився Леонід Первомайський (Ілля Гуревич), український письменник.

18

День скорботи і пам'яті жертв депортації кримськотатарського народу.

1944 р. — за наказом Сталіна здійснена тотальна депортація кримських татар з Криму.

1917 р. — У Львові утворено Головну Українську Раду.

1954 р. — відбулося повстання політ'язнів у таборі особливого режиму Кінгір, що у Казахстані. Із 16 по 18 травня 1954-го солдати побили понад 35 політ'язнів, завдавши кільком із них важких тілесних ушкоджень. А 17 травня, використавши як привід взаємні привітання чоловічої колони каторжан, яка поверталася з роботи, та жіночої, котра йшла працювати в нічну зміну, конвоїри відкрили по них вогонь, застреливши на місці 13 в'язнів. Ще п'ятеро з 38 поранених померли згодом. Опір було зламане в ніч на 26 червня, після 42 днів непокорі. Щоб придушити повстання, влада змусила була застосувати проти ув'язнених танки.

1966 р. — помер Юрій Дольд-Михайлик, український письменник, сценарист, автор відомого роману "1 один у полі воїн".

19

1861 р. — у Сумах відкрито першу в Україні недільну школу.

1125 р. — помер Великий князь Київський Володимир Мономах, при якому Київська Русь набула найбільшої могутності.

20

1963 р. — померла Марійка Підгірянка (справжнє ім'я Марія Омелянівна Ленерт-Домбровська), українська поетеса.

21

1892 р. — в Києві був пушений перший в Російській імперії електричний трамвай.

1969 р. — народився Георгій Гонгадзе — український журналіст і громадський діяч.

22

1652 р. — під Батогом козацько-татарські війська під керівництвом Богдана Хмельницького розгромили польську армію на чолі з М. Калиновським.

1861 р. — Тараса Шевченка перепоховано в Каневі на Чернечій горі.

1979 р. — відбувся похорон Володимира Івасюка на Личаківському цвинтарі у Львові, який вилився у масову акцію протесту.

1945 р. — народився Юрій Рибчинський, український поет, драматург, сценарист, заслужений діяч мистецтв України, один із основоположників сучасної української естрадної пісні.

1919 р. — поляки розстріляли композитора Остапа Нижанківського, члена Української Національної Ради ЗУНР.

П. Саксаганський.

Руслана.

СВЯТКУВАННЯ 450-РІЧЧЯ ПЕРЕСОПНИЦЬКОГО ЄВАНГЕЛІЯ ПОЧАЛОСЯ З ЙОГО КОПІЙ

В Національному університеті «Острозька академія» презентовано факсимільну копію знаменитого «Пересопницького Євангелія» — написаної на Рівненщині 450 років тому першої священної книги українською мовою. Як передає кореспондент УНІАН, цією презентацією на Рівненщині розпочато проведення заходів з нагоди ювілею Першокниги.

НУ «Острозька академія» отримала єдину поки що унікальну факсимільну копію цієї книги, виготовлення якої профінансував рівненський бізнесмен Олег КАШТАН. Виготовлення копії «Пересопницького Євангелія» йому обійшлося в 10 тисяч доларів.

Як пояснив під час презентації копії книги заступник голови облдержадміністрації Олександр ГУБАНОВ, не випадково саме цей вищий навчальний заклад отримав копію, адже «Пересопницьке Євангеліє» починали писати саме на теренах колишнього Острозького кня-

КРИМЧАНИ ПОЇДУТЬ ВШАНУВАТИ КОВЗАРЯ

Вскримська громадська організація «Кримський центр ділового та культурного співробітництва «Український Дім» спільно з Рухом добровольців «Простір свободи» організують поїздку кримчан до м. Канева з нагоди відзначення 150-ліття перепоховання Тараса Шевченка в Україні.

Виїзд з м. Сімферополя: 20 травня 2011 року о 19.00 — залізничний вокзал.

Виїзд з м. Канева: 21 травня 2011 року о 21.00.

Про детальні умови поїздки просимо звертатися до координатора акції в Криму (Петро Андрійчук).

Усім бажаючим прохання зателефонувати за тел. (0652) 705-170, ознайомитися з умовами поїздки, зареєструватися.

Ю. Рибчинський.

Сімферопольські вишивальниці (зліва направо): Євдокія Іванівна Шеко, Світлана Петрівна Лавренюк і Тамара Олексіївна Беліч на виставці власних робіт.

ТВОРЧИСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

ЮНІСТЬ, ОБПАЛЕНА ВІЙНОЮ...

Про цю жінку ми вже неодноразово писали на шпальтах нашої газети, але тільки як про майстриню-вишивальницю, ученицю Героя України Віри Роїк. На цей раз розповімо про ще один її талант – поетичний. Ця людина – це Євдокія Іванівна Шеко, велика шанувальниця нашої газети з самого початку її створення. У дні святкування Дня Перемоги особливо хочеться відзначити її заслуги, бо вона є учасником Великої Вітчизняної війни.

Народилася пані Євдокія 1930 року у селі Маневичі, що на Волині. У юні роки їй та її родині довелося пережити всі лиха війни. Батька, на той час голову Маневичської сільради, якого було залишено у селі для організації партизанських загонів, фашисти розстріляли ще 1941 року. А саму Дусю, її матір та маленьку сестричку Оленку німці приходили розстрілювати двічі, але, на

щастя, родина встигла сховатися. Після того як спалили їхню хату вони тривалий час переховувалися в лісі у партизанів. І 13-річна Євдокія разом зі своїм двоюрідним братом намагалися допомогти своїм односельцям-партизанам у боротьбі проти загарбників: вони були зв'язковими – доповідали про те, що робиться у селі. Після війни пані Євдокія разом з молоддю активно включилася до ремонтування доріг, хат, наведення ладу у селі.

Після закінчення 1959 року Івано-Франківського державного педагогічного університету Євдокія Іванівна всю свою трудову діяльність присвятила культурі: працювала спочатку в Івано-Франківську, а потім у Криму.

Отже, увазі читачів ми пропонуємо вірші, написані про найрідніше – про край, звідки родом наша героїня, і ті мальовничі місця, яким вона віддала частину свого життя.
Грина МИТКАЛИК.

КАРПАТИ

Карпати, Карпати тут люди крилаті, творчі і веселі у кожній оселі.

Тут стоїть Говерла підпира край неба – пильнує кордони, вартових не треба.

Як би не летіли віки і літа, дух вольності й правди в горах вита.

квітень 2011 р.

ВОЛИНСЬКЕ ПОЛІССЯ

Луки, поля, переліси – це моє рідне Полісся. Озера з чистою водою і ріки з тихою ходою.

Ліси, наповнені дарами, й дилеки з білими крилами. Повітря свіже під дощами, і люди з щедрими серцями.

Тут літніми вечорами пахне м'ятою й медами. Тут на батьківському ганку ми співали аж до ранку.

Люблю тебе, мій рідний край за красу, за справжній рай, за молоді щасливі дні і сподіванки навесні.
5.06.2010 р.

«СЕРЦЕ, ЯКЕ ЛЮБИТЬ»

У бібліотеці імені Франка відкривається благодійна фотовиставка

Перший заступник Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктор Плакіда привітав організаторів та учасників благодійної фотовиставки «Серце, яке любить». Вона починає свою роботу у суботу, 14 травня в приміщенні Кримської республіканської установи «Універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка».

На фотовиставці представлені роботи Андрія Селіва-

нова, присвячені темі кохання, вірності, материнства, направлені на виховання молодого покоління в дусі традиційних сімейних цінностей, поваги до дівчини, жінки, матері. Невипадково, виставка «Серце, яке любить», приурочена до Всесвітнього Дня матері.

У вітанні, зокрема, йдеться: «Гуманність, чуйність й милосердя, бажання допомогти ближньому, дбайливе ставлення до тих, хто потребує допомоги – це невід'ємні риси гармонійної людини. Від щирого серця дозвольте ви-

словити всім, хто взяв участь в організації благодійної фотовиставки, ширю повагу й велику вдячність за щедрість душі, невтомну подвижницьку працю, вірність покликанню та прагнення творити добро».

Зазначимо, що метою проведення фотовиставки є збір коштів для придбання лікарських препаратів дітям, які перебувають на лікуванні в Кримській республіканській установі «Дитяча клінічна лікарня».

Прес-служба Постійного Представника Президента України в АР Крим.

ЧИ ХОЧЕ УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ВІНЧАТИСЯ В ЦЕРКВІ?

Сучасна молодь цінує інститут сім'ї і шлюбу. Такий висновок зробили експерти Інституту Горшеніна за підсумками річної програми міжнародних соціологічних досліджень «Студенти – образ майбутнього», проведеною в Україні, Росії, Польщі і Казахстані.

При цьому, як повідомили УНІАН в Інституті Горшеніна, кожен другий українець (50,8%) вважає нормою церковний і офіційно зареєстрований шлюб одночасно, в решті країн дослідження ж такий шлюб вважає за краще близько третини опитаних: Казахстан – 35,4%, Росія – 35,1%, Польща – 31,7%. Офіційно зареєстрованому шлюбу віддає перевагу половина молодих казахів (50,7%), майже половина росіян (45,3%), а також більше чверті українців (26,8%). У Польщі ж такий шлюб обирають 18,5% респондентів. При цьому майже третина молодих поляків (31,2%) обирає лише церковний шлюб, тоді як в інших країнах цьому варіанту віддає перевагу дуже невелика кількість опитаних (Україна – 5,6%, Росія – 4,2%, Казахстан – 3,2%).

Віддають перевагу цивільному шлюбу або є противниками шлюбу як такого менше 5% студентів кожної країни, що взяла участь у дослідженні.

Коментуючи результати дослідження, письменник і філософ Михайло Веллер зазначив, що сучасній молоді зараз доводиться непросто. «На жаль, сьогодні старше покоління не може похвалитися тим, що залишає молоді в спадок непогнуті традиції, високий рівень моралі, процвітаючу країну і світлу віру в майбутнє. Молоді сьогодні важко. Важко не стільки прогнудуватися і купити штани, не стільки навіть знайти роботу, скільки усвідомити себе задовленими в цьому світі і знайти якісь непогнуті духовні цінності в ньому».

За його словами, ліберальна і ринкова ідеології дуже сильно зруйнували всю сьогоднішню

культуру. На думку письменника, сьогодні настав час повернення до так званих консервативних цінностей. Отже, молоді можна тільки побажати, по-перше, ніколи не втрачати віру в себе, по-друге, нічого не приймати на віру, а все перевіряти власним розумом, по-третє – у жодному разі не брати в спадок все, залишене батьками, але й не заперечувати все огульно теж у жодному разі. Адже життя поколінь полягає в тому, щоб прагнути взяти все краще в колишніх і відкинути все гірше, що вони намагалися нав'язати наступним поколінням, – вважає М. Веллер.

У КРИМУ ВІДЗНАЧИЛИ СВЯТО ХИДИРЛЕЗ

ПОЧЕСНИМ ГОСТЕМ СВЯТА СТАВ ПОСТІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ В АР КРИМ ВОЛОДИМИР ЯЦУБА

У суботу, 7 травня в Бахчисарайському районі, на території біля культурно-розважального центру «Шахерезада» пройшло етнографічне свято Хидирлез. Його гостями і учасниками стали близько 10 тисяч людей.

Така масовість – не випадкова, оскільки Хидирлез вперше відзначається на півострові на всекримському рівні. Ідея його проведення належить кримськотатарській громадськості. Її підтримали усі ор-

гани влади автономії: Верховна Рада АР Крим, Рада міністрів АР Крим, Представництво Президента України в АР Крим.

Оргкомітет свята постарався зробити його видовищним і різноманітним. На ярмарку були представлені товари кримських виробників, виставки ремесел та декоративно-прикладної творчості, роботи дизайнерів етнічної моди, сувеніри, різноманітні чаювання та справжні ше-

ДЕВРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУХНІ

Почесними гостями свята стали Постійний Представник Президента України в АР Крим Володимир Яцуба, заступник Голови Верховної Ради АР Крим Григорій Юффе, заступник Голови Ради міністрів – міністр регіонального розвитку і ЖКГ АР Крим Азіз Абдулаєв, Го-

лова Меджлісу кримськотатарського народу, Народний депутат України Мустафа Джемільєв, голова Світового конгресу кримських татар Рефат Чубаров.

Вітаючи гостей, організаторів та учасників свята, Постійний Представник Президента України в АР Крим Володимир Яцуба тепло привітав кримчан, побажавши всім здоров'я, успіхів, миру та злагоди. «Це чудове весняне свято, – сказав Володимир Яцуба, – воно славить людину праці, демонструє багатонаціональний колорит Криму».

Володимир Яцуба з інтересом ознайомився з усіма експозиціями та майданчи-

ками свята Хидирлез. Також відбулося чимало зустрічей, у тому числі з Президентом Асоціації «Національне бюро виноградарства та виноробства» Іваном Плачковим.

У ході свята відбувся виступ багатьох творчих колективів Криму. Його родзинкою стало традиційне катання хлібців («к'алак'ай»). Таким чином кримські татари завжди визначали, урожайним буде рік чи ні. Завершився кримський Хидирлез масовими народними гуляннями.

Довідка: Хидирлез святкується наприкінці першого тижня місяця «к'уралай» (травень). Назва свята включає два мусульманських імені святих: Хидир та Ільяс. За однією з легенд, святі безперервно подорожують по всьому світу, допомагаючи людям: Хидир обходить землю праворуч, а Ільяс – ліворуч, зустрічаються вони в тій точці землі мусульман, де завершилися сільгоспроботи. Свято Хидирлез являє собою комплекс обрядів і звичаїв, спрямованих на задопороження сил природи з метою отримання багатого врожаю та збільшення поголів'я худоби.

Прес-служба Постійного Представника Президента України в АР Крим.